

RIADENIE STAROSTLIVOSTI O ŽIAKOV S MIMORIADNYMI VLOHAMI V SOŠ TOPOLČANY SO ZAMERANÍM NA SOČ

INGRID FÚZIKOVÁ

ABSTRAKT

Cieľom práce bolo zdokumentovať moje osobné skúsenosti s prácou s talentovanou mládežou v podmienkach Strednej odbornej školy, Tovarnícka 1632, v Topolčanoch. Na škole učím viac ako 20 rokov a počas celého tohto obdobia som si uvedomovala dôležitosť potreby podporovať talentovaných mladých ľudí. Vytvárať v nich vzťah k systematickej práci, rozvíjať návyky pri zhromažďovaní a spracovaní rôznych údajov teoretického charakteru, pri plánovaní a výkone praktických úkonov počas spracovania zadanej úlohy a v príprave žiakov na obhajobu výsledkov svojej práce. Postupne som sa dopracovala k poznaniu, že ideálnou platformou na formovanie a rozvoj žiakov je realizácia prostredníctvom formátu Stredoškolská odborná činnosť (SOČ).

ÚVOD

Talent je vzácny dar, vrodenný predpoklad byť úspešný. Ak nie je objavený a rozvíjaný, môže prísť nazmar. Je to veľká škoda pre jednotlivcov i pre spoločnosť. Talent máme všetci, majú ho naši žiaci, ktorí len netušia, na čo, a nevedia, čo si s ním počať.

Žiak sa väčšinou sám nepresadí, potrebuje inšpiráciu a vedenie. Našou trvalou snahou preto má byť za prispenia pripravených učiteľov a informovaných rodičov talent všemožne podporovať. Objaviť schopnosti žiakov a rozvíjať ich pre uplatnenie v niektorej z oblastí ľudskej činnosti. Učiteľ je modelom pre svojich žiakov, príkladom vzdelanej osobnosti a zdrojom inšpirácie pre vyhľadávanie a rozvoj ich talentov. Bol oboznámený s teóriou a vie ju uplatniť v praxi.

Talent je vrodenný predpoklad k tomu byť v niečom úspešný. Je to niečo, čo sme dostali zadarmo a podľa toho s ním aj zaobchádzame. Mrháme ním.

Cieľom systematickej práce s talentovanými žiakmi je umožniť každému z nich pocítiť radosť z úspechu, z objavovania všetkého dobrého, pozitívneho, životaschopného. Umožniť mu rozvinúť jeho schopnosti a nechať ho vyniknúť v niektorej z oblastí ľudskej činnosti. Ak teda hovoríme o "talente" -potom máme na mysli proces objavovania talentu či predpokladov pre určitú činnosť

u každého dieťaťa. To dokáže len citlivý, skúsený a hlavne trpezlivý pedagóg, ktorý má deti rád a podľa toho s nimi pracuje a jedná.

VLASTNÉ SKÚSENOSTI

SOČ 1998

Prvý krát som sa SOČ zúčastnila ako konzultant žiaka **Petra Masaryka** v školskom roku 1997/1998. K spracovaniu témy s názvom „**Porovnanie výšky úrody vybraných odrôd kapusty hlávkovej**“ žiaka inšpirovalo domáce prostredie. Jeho otec pestoval zeleninu a produkcia slúžila ako vedľajší príjem pre rodinu. Peter prejavoval veľký záujem o túto tému a mal snahu otcovu aktivitu skvalitniť a obohatiť o najnovšie trendy.

SOČ 2001

V školskom roku 2000/2001 si žiačka **Alžbeta Sivá** zvolila tému s názvom „**Morenie zemiakovej sadby prípravkom Prestige-nové možnosti v ochrane zemiakov proti chorobám a škodcom**“. Na hodine rastlinnej výroby sme sa učili o zemiakoch. Hovorili sme o tom zemiaky patria od čias, keď boli dovezené na Slovensko a začali sa tu pestovať, k základným zložkám potravinárskeho sortimentu. V histórii boli obdobia, keď práve zemiak predstavoval účinnú zbraň proti šíriacim sa hladomorom. Najznámejším škodcom zemiakov je pásavka zemiaková. Na hodinách sme sa učili i o iných škodlivých činiteľoch a tiež o možnostiach ochrany proti nim. To sa stalo skutočnosťou, ktorá žiačku motivovala k spracovaniu témy o modernej ochrane zemiakov.

Alžbeta si vyhľadala a preštudovala dostupnú literatúru zaoberajúcu sa pestovaním zemiakov. Od vedenia školy získala súhlas na uskutočnenie pokusu na pozemku školy. Od pracovníkov firmy vyrábajúcej prípravky na ochranu rastlín získala vzorku skúmaného prípravku. Počas celej vegetačnej sezóny pravidelne navštevovala pokusný porast a za odbornej pomoci vykonávala merania a vyhodnocovala výskyt škodlivých činiteľov. Napokon výsledky vyhodnotila a spracovala vo forme písomnej práce.

Žiačka na spracovaní danej témy pracovala v období, kedy boli veľmi aktuálne diskusie týkajúce sa vstupu Slovenska do Európskej únie. Bolo zrejmé, že poľnohospodárstvo v krajinách Európskej únie je vysokovýkonné a v tvrdej konkurencii prežívajú iba schopní producenti. Ak naši roľníci majú byť konkurencieschopní a presadzovať sa na voľnom trhu, musí byť snahou všetkých zainteresovaných pozdvihnúť sa na čo možno najvyššiu úroveň. K tomu napomáhajú aj nové technológie a produkty podobné tomu o ktorom sa zmieňovala práca. Samozrejmosťou je dodržiavanie ekologických zásad a podmienok trvale udržateľného rozvoja.

Alžbeta Sivá so svojou prácou uspela v školskom kole súťaže SOČ a komisia sa rozhodla prácu vyslať do krajského kola. Tu sa práca umiestnila na prvom mieste a následne mohla reprezentovať Nitriansky samosprávny kraj na celoslovenskej úrovni. Na celoslovenskom kole SOČ Alžbeta získala druhé miesto.

Alžbeta Sivá sa po skončení strednej školy uchádzala o možnosť študovať na Trnavskej univerzite. Po absolvovaní prijímacích pohovorov jej bolo oznámené, že pre nedostatok miesta nie je prijatá na štúdium. Žiačka následne podala odvolanie, ku ktorému ako súčasť priložila diplom o úspešnom

pôsobení v SOČ. Táto skutočnosť napokon rozhodla o tom že Alžbeta mohla uskutočniť svoj sen o vzdelaní. Dnes je Alžbeta šéfredaktorka novín.

SOČ 2002

V školskom roku 2001/2002 sa **Alžbeta Sivá** rozhodla pokračovať v súťažení v rámci SOČ a zvolila si tému s názvom „**Obmedzenie strát spôsobených chorobami pri skladovaní jablák**“. Skutočnosťou, ktorá žiačku podnietila k spracovaniu témy bola nespokojnosť s kvalitou jablák, ktoré rodina nakúpila v obchodnom reťazci. V rovnakom čase sme v škole preberali ochranu ovocných sádov proti chorobám a škodcom a využili sme odborné prospekty popisujúce najnovšie trendy v tejto oblasti.

Alžbeta sa pri realizácii pokusu dohodla na spolupráci so školským majetkom SPoŠ Topoľčany a pokus bol vykonaný v ovocnom sade školského majetku. Pokus bol založený na 3 odrodách jabloní: Idared, Golden Delicious a Jonagold. Výmera jedného variantu bola 0,5 ha. Pri každej z týchto odrôd bola počas sezóny vykonaná rovnaká ochrana proti chorobám a škodcom podľa postrekového plánu školského majetku. Na pokusných variantoch sme navyše v auguste a septembri 2x aplikovali prípravok Euparen Multi. Cieľom práce bolo zistiť možnosť obmedzenia výskytu skladových chorôb jablák pomocou ošetrovania prípravkom Euparen Multi a overiť vplyv použitia prípravku na vyfarbenie plodov u odrody Jonagold.

Komisia v školskom kole SOČ rozhodla, že práca môže reprezentovať školu na krajskom kole súťaže SOČ v Nitre. Po úspešnej obhajobe sa práca v krajskom kole umiestnila na prvom mieste a postúpila do celoslovenského kola SOČ v Košiciach.

Získané poznatky boli pre Alžbetu veľmi cenné a práca na SOČ ju nesmierne posunula v osobnostnom rozvoji. Počas spracovania témy si uvedomila, že v trhovom prostredí každý pestovateľ musí sledovať a kontrolovať predovšetkým ekonomické ukazovatele svojej činnosti. Každý zásah musí byť racionálne zhodnotený a mal by viesť k skvalitneniu pestovateľského úsilia. Zistila tiež, že pre pestovateľskú verejnosť je v dnešnej dobe potrebné zameriavať sa nielen na kvantitatívne parametre, ale dôraz je nevyhnutné klásť i na kvalitu produkcie. Nároky spotrebiteľov a tým i obchodu neustále rastú. Zákazník za svoje peniaze vyžaduje prvotriedne ovocie. Z kontaktu s odborníkmi z praxe spoznala, že túto súvislosť je potrebné si uvedomiť tiež v tom prípade, ak chceme byť konkurencieschopní voči zahraničným výrobcam dovážajúcim jablká na náš trh. Vysoká kvalita je nevyhnutným predpokladom uplatnenia našej produkcie v otvorenej súťaži po vstupe Slovenska do Európskej únie.

SOČ 2005

V školskom roku 2004/2005 som metodicky viedla pri práci s názvom „**Ručná prebierka plodov broskyne**“ žiačku **Máriu Koňošovú**. Máriin otec mal v obci Súľovce malý broskyňový sad. Plody dopestované v tomto sade slúžili na samozásobenie širokej rodiny a priateľov a z určitej časti úrody získavala rodina aj doplnkový finančný prínos. Práve v tomto sade bol vykonaný v priebehu roku 2004 samotný pokus, ktorý slúžil pre vypracovanie SOČ. Pokus bol založený na odrode broskyne Redhaven, ktorej výsadba tvorila väčšiu časť pestovaných stromov. Pre účely práce boli stanovené dva varianty. Veľkosť jedného variantu bola 5 stromov. Pri oboch variantoch boli počas sezóny vykonané rovnaké pracovné činnosti, rez, ochrana proti chorobám a škodcom a závlaha. Rozdiel medzi variantmi bol v tom, že na jednom boli broskyne pestované bez prebierky a na druhom s ručnou prebierkou plodov.

Mária počas práce zistila niekoľko dôležitých skutočností, ktoré neskôr uplatnila v rodinnom sade. Po preštudovaní dostupnej literatúry a na základe svojich zistení si utvrdila, že prínos prebierky a jej pozitívny vplyv na pestovaný strom je viacnásobný.

Dosiahnutie každoročnej úrody trhovu zaujímavého ovocia je nevyhnutné z hľadiska rentability pestovania. Pri o niečo zvýšených nákladoch možno používaním prebierky dosiahnuť podstatne vyššie úrody kvalitných plodov. Prípadný slabý pokles celkovej úrody je kompenzovaný zvýšenou kvalitou plodov.

Zväčšenie veľkosti plodov je jedným z najvýraznejších efektov prebierky. V dôsledku zmenšenia počtu plodov pripadá na každý plod väčšia listová plocha a tým je plod lepšie zásobený asimilátmi. Samotná prebierka vytvára predpoklady pre lepšiu rast plodov, k úspechu je tiež potrebné dodržať všetky ostatné agrotechnické opatrenie (závlaha, výživa, ochrana)

Plody rozložené v dôsledku prebierky vo väčšej vzdialenosti od seba majú lepšie podmienky na vyfarbenie, čo môže zvýšiť ich trhovú hodnotu. Dostatočný počet listov pripadajúci na jeden plod môže zabezpečiť prísun sacharidov a ďalších látok do plodu, v dôsledku čoho sú plody chutnejšie ako na stromoch preťažených úrodou.

Prebierka bráni mechanickému poškodeniu konárov hmotnosťou úrody. Najmä v prípade kôstkovín je v dôsledku toho, že majú krehké drevo zvýšené nebezpečenstvo zlámania konárov veľkou úrodou. Okrem toho, že znížime riziko poškodenia konárov, znižujeme tiež potrebu podopierania konárov.

Prebierkou sa uvoľnia asimiláty pre zakladanie kvetných púčikov pre úrodu v nasledovnom roku. Tiež sa uvoľní časť asimilátov pre dostatočne silný rast stromov.

V dôsledku zmenšenia počtu plodov a zväčšenia ich veľkosti dochádza k relatívnemu zníženiu pracovných nákladov na zber ovocia a zber sa urýchľuje. Vyrovnáva sa tak pracovná náročnosť spojená s prebierkou.

Po zhodnotení všetkých aspektov možno povedať, že ručná prebierka plodov broskyne vzhľadom na potrebu manuálnej práce a svoju časovú náročnosť môže znamenať najmä pre menších pestovateľov značný prínos. Spolu s kvalitnou odrodou, hnojením, modernou agrotechnikou, závlahami je jedným z prvkov pre dosahovanie vysokej úrovne pestovania broskýň.

Komisia v školskom kole SOČ rozhodla, že práca môže reprezentovať školu na krajskom kole súťaže SOČ v Nitre. Po úspešnej obhajobe sa práca v krajskom kole umiestnila na prvom mieste a postúpila do celoslovenského kola SOČ, kde napokon získala štvrté miesto. Dnes na základe rozhovorov viem, že práca na SOČ inšpirovala Máriu k štúdiu na katedre ovocinárstva SPÚ v Nitre a dokonca sa stala základom jej diplomovej práce.

SOČ 2007

V školskom roku 2006/2007 sa žiak **Branislav Tomka** zaoberal možnosťami vylepšovania nutričnej hodnoty a výšky úrody zeleniny v práci s názvom „**Sledovanie vplyvu použitia rastového stimulátora Atonik na násadu plodov, výšku úrody a kvalitu rajčiakov**“. Samotný pokus bol vykonaný v priebehu roku 2006 v školskej záhrade, ktorá sa nachádza v areáli ZŠP Topoľčany. Dopestovaná úroda zo záhrady slúži na samozásobenie školy, prebytky tvoria doplnkovú časť príjmu do rozpočtu školy.

Pokus bol založený na troch hybridoch rajčiaku – Torino F1, Maxi F1 a Salus F1. Priesady sme dopestovali v školskom skleníku, na pokusný pozemok boli vysadené za pomoci spolužiakov 16. mája 2006. Pre účely práce sme pre každý hybrid stanovili dva varianty. Veľkosť jedného variantu bola 12 priesad. Pri oboch variantoch boli počas sezóny vykonané rovnaké pracovné činnosti, agrotechnika, hnojenie, ochrana proti chorobám a škodcom a závlaha. Rozdiel medzi variantmi bol v tom, že na jednom boli priesady pestované bez aplikácie rastového regulátora a na druhom s aplikáciou rastovo-regulačného prípravku Atonik.

Cieľom práce bolo zistiť možnosť stimulácie násady plodov, zvyšovanie úrody a cukornatosti plodov pomocou aplikácie rastovo-regulačného prípravku Atonik. Na základe aktuálnych predajných cien rajčiakov v čase zberu úrody z pokusných políčok sme porovnali finančný efekt vykonanej práce.

Zlepšené kvalitatívne parametre plodov rajčiaka, ktoré sa potvrdili meraním na refraktometri ocenia konzumenti pri priamej konzumácii i pri spracovaní na výrobky ako je kečup, pretlak, alebo šťavy. Cieľ dopestovať zdravú, kvalitnú zeleninu v dostatočnom množstve je zaujímavý i v súvislosti so stravovaním žiakov v školských jedálňach. Odborníci upozorňujú na fakt, že obyvatelia Slovenska konzumujú nedostatočné množstvo zeleniny a ovocia. Úloha poľnohospodárskych škôl je učiť žiakov ako plodiny dopestovať, ale i to ako sa zdravo stravovať. Práve priamy príklad produkcie zeleniny a ovocia v školskej záhrade môže byť impulzom pre skvalitnenie situácie. Dopestovaná produkcia sa môže konzumovať v školskej jedálni a prebytky dosiahnuté za pomoci intenzifikačných faktorov prispejú k lepšiemu hospodáreniu školy.

Po úspešnej prezentácii v školskom kole SOČ komisia rozhodla, že práca môže reprezentovať školu na krajskom kole súťaže SOČ v Nitre. Práca sa v krajskom kole umiestnila na druhom mieste a postúpila do celoslovenského kola SOČ.

Cenným faktom, ktorý som pozorovala pri usmerňovaní Braňa počas celej doby jeho činnosti pri SOČ bolo to, že téma zaujala celú triedu. Spolužiaci veľmi aktívne pomáhali pri všetkých pomocných prácach v záhrade a živo sa zaujímali o dosiahnuté výsledky. Počas práce sa nielen Branislav, ale i jeho spolužiaci utvrdili v poznaní, že kvalita produkcie konzumovanej zeleniny sa dostáva čoraz viac do popredia. Žiaci sa presvedčili, že v zmysle tohto vývoja nastáva možnosť dopestovať si pod vlastnou kontrolou kvalitnú produkciu podľa svojich predstáv a požiadaviek. Týka sa to najmä obyvateľov na vidieku, alebo majiteľov prímestských záhrad v záhradkárskych osadách.

SOČ 2009

V školskom roku 2008/2009 sa žiačka **Eliška Lauková** rozhodla prehĺbiť svoje poznatky v oblasti zeleninárstva prostredníctvom práce s názvom „**Porovnanie kvantitatívnych a kvalitatívnych parametrov vybraných hybridov papriky ročnej**“.

Na pulkoch predajní, ale i v záhradách máme možnosť pozorovať veľké množstvo odrôd a hybridov papriky, ktoré sa navzájom líšia veľkosťou, formou, či škálou farieb. Cieľom našej práce bolo pozorovať rozdiely medzi vybranými hybridmi. Zisťovali sme rozdiely v dosiahnutých úrodách piatich hybridov papriky. Na základe aktuálnych predajných cien papriky v čase zberu úrody z pokusných políčok sme porovnali finančný efekt pestovania jednotlivých hybridov.

Cieľom práce bolo tiež zistiť rozdiely v kvalitatívnych parametroch vybraných hybridov papriky. Pripravili sme degustáciu pre žiakov a pedagógov školy a na základe výsledkov sme stanovili poradie

skúmaných hybridov. Výsledky sme poskytli účastníkom ankety a dali im tak návod na lepšiu orientáciu pri výbere papriky pre vlastnú potrebu v budúcnosti. V literatúre sa uvádza, že paprika zeleninová je biologicky veľmi hodnotný druh zeleniny s najvyšším obsahom vitamínu C. Jedným s cieľov práce bolo i porovnanie obsahu vitamínu C v skúmaných hybridoch. Zistený obsah vitamínu C sme porovnali s výsledkami degustácie a zisťovali sme prípadnú súvislosť.

Po vykonaní všetkých pestovateľských operácií v školskom skleníku, po dôkladnej analýze výsledkov a po zorganizovaní verejných degustácií Eliška odporučila pre pestovateľov papriky v záhradkách i pri veľkoplošnom pestovaní hybrid Orion F1. Tento hybrid dosahuje vyváženosť parametrov, je úrodný, uspel pri hodnotení obsahu vitamínu C a má chuťové vlastnosti, ktoré vyhovujú nášmu konzumentovi.

Práca bola úspešná v školskom kole SOČ, bola vyslaná do krajského kola v Nitra, kde sa umiestnila na prvom mieste a nakoncom postúpila i do Slovenského kola súťaže.

Záujem, ktorý sme mohli pozorovať pri degustácii zeleniny medzi žiakmi i pedagógmi ponúkol možnosť, aby sa vytvorený systém degustácie zaradil ako učebná pomôcka pri vyučovaní odborných predmetov rastlinnej výroby na našej škole.

Hoci je Eliška veľmi nadaná, talentovaná a cieľavedomá rozhodla sa nepokračovať v štúdiu na vysokej škole. K tomuto rozhodnutiu ju viedla sociálna situácia rodiny. Matka ovdovela, stará sa o ďalších súrodencov a okrem iných povinností musí splácať hypotéku na dom. Eliška sa rozhodla pomôcť rodine a začala pracovať. Jej cieľom do budúcnosti je študovať na vysokej škole externe.

SOČ 2010

V školskom roku 2009/2010 prišla za mnou žiačka **Ivana Hricková** s myšlienkou analyzovať situáciu v odpadovom hospodárstve na komunálnej úrovni vo svojej obci Krušovce.

Úroveň dnešnej spotreby a ponuka trhu spôsobuje, že obyvateľstvo produkuje veľké množstvá odpadu, ktorý je potrebné nejakým spôsobom sa vyriešiť. Od 1.1.2010 sú obce povinné podľa § 39 ods. 14 zákona o odpadoch zaviesť separovaný zber papiera, plastov, kovov, skla a biologicky rozložiteľných odpadov. Podľa vyššie uvedeného ustanovenia bude musieť byť biologicky rozložiteľný odpad rozdelený podľa druhov. To znamená, že pre každý druh odpadu bude potrebné zabezpečiť samostatné zberné nádoby.

Uvedené skutočnosti boli dôvodom, ktoré Ivanu motivovali k zamysleniu, aká je situácia v našom okolí. Po vzájomnej diskusii sme prácu rozvinuli a začali sme sa zaujímať ako nakladajú obce v ktorých žijeme so svojimi biologicky rozložiteľnými odpadmi. Aká bola situácia v období, kedy zákonná úprava prichádzala do platnosti. Práve takýmto spôsobom vznikla práca **„Spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu v okrese Topoľčany“**.

Cieľom našej práce bolo vykonať prieskum pripravenosti jednotlivých obcí okresu Topoľčany na implementáciu opatrení vyplývajúcich zo zákona o odpadoch. Prieskum bol vykonaný v priebehu mesiacov október 2009 až január 2010 v obciach okresu Topoľčany. Osobne sme navštívili väčšinu obcí topoľčianskeho okresu. Prieskum prebiehal formou osobného rozhovoru so starostami obcí, prípadne pracovníkmi obecných úradov, ktorí sú poverení agendou súvisiacou s odpadovým hospodárstvom. Zistené údaje sme zaznamenávali do poznámok a následne spracovali vo forme

práce. Najlepší dojem u autora práce zanechala návšteva mesta Topoľčany. V rámci obcí bola ako najlepšia vyhodnotená obec Tovarníky.

Cieľom práce bolo identifikovať obce, ktoré sú lídrami v nakladaní s biologicky rozložiteľným odpadom. Ivana potom formou prednášky informovala o ich skúsenostiach spolužiakov pri vyučovaní predmetu Základy monitoringu životného prostredia a Aplikácia ekologických princípov.

Práca bola vyslaná zo školského kola SOČ, bola vyslaná do krajského kola v Nitra, kde sa umiestnila na druhom mieste. Ivana sa s prácou zúčastnila Slovenského kola súťaže v odbore „Životné prostredie“.

ZÁVER

Súťaž Stredoškolská odborná činnosť je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu na školách. Má stanovený systém organizácie a riadenia na všetkých úrovniach (stredné školy, kraja, celoštátne), je postupová a uskutočňuje sa pravidelne v presne určenom termíne, vždy v inom kraji a inej škole, ktorá v pozícii realizátora disponuje dostatočným materiálnym, technickým a priestorovým zabezpečením ako aj iniciatívnym, ústretovým manažmentom školy. Súťaž je svojim zameraním cielená na všetky oblasti vedy a techniky.

Veľkým prínosom pre žiakov je získanie komunikačných zručností v inom ako školskom prostredí. Myšlienky súťaže Stredoškolskej odbornej činnosti môžu byť zachované a rozširované pre budúce obdobia. Je dôležité neustále vytvárať a skvalitňovať podmienky pre prácu s talentovanými žiakmi na školách, s prepojením na vedecké inštitúcie a podľa odborného zamerania na hospodársku sféru, iniciovať podnikateľov k hľadaniu možností širšieho uplatnenia týchto výnimočných prác žiakov v praktickom živote.

Vízie SOČ sú pre budúcnosť otvorené a vyžadujú si skutočne plodný a konštruktívny dialóg všetkých zainteresovaných. Jednou z priorít a výzvou pre všetkých je participovať na rozvoji novej zdravej mladej generácii Slovenska v rozvíjajúcej sa znalostnej spoločnosti, smerujúcej do spoločnej Európy.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Sandanusova, A, Púchovká, V, Bugajová, E. 2013. *Ako písať, prezentovať a obhajovať prácu stredoškolskej odbornej činnosti*. In: Univerzita Konštantína Filozofa, Fakulta prírodných vied, Štátny inštitút odbornej vzdelávania. 2013

Ašmerova, I, Holik, J. 2008. *Práce s talentovanou mládežou-Sbornik příspěvků z mezinárodní konference konané 25.–27. září 2008 v Brně*, dostupné na: http://www.icmm.cz/data/sbornik_final.pdf

ADRESA AUTORA

Ing. Ingrid Fúziková
SOŠ
Tovarnícka 1632
955 29 Topoľčany
ingrid.fuzikova@gmail.com